

Možná se vám to zdá málo, ale mnozí z nás si pamatují na situaci, kdy jsme se v roce 2013 snažili uhájit systémové financování krizové péče a bylo to jako z pohádky o koutkovi a slepičce:

„Kolik je krizových center?“

„Tři.“

„Když tři, tak nemá smysl řešit systémové financování, když neexistuje síť krizových center.“

„Dokud nebude financování, nemůže vzniknout síť center.“

...

Snad bude platit, že vše zlé je k něčemu dobré, a podaří se nám s nově nabytými zkušenostmi z reformy i z koronavirové krize posunout systém psychiatrické péče dál i v oblastech, kde bychom zatím stáli na místě či šli vpřed krůčky velmi pomalými.

Viru zmar, jaru zdar!

*MUDr. Simona Papežová
Gestor projektu deinstitucionalizace péče
o duševně nemocné
MZ ČR*

zprávy

Z JEDNÁNÍ VÝBORU PSYCHIATRICKÉ SPOLEČNOSTI ČLS JEP

dne 1. dubna 2020

Poznámka: Vzhledem k vyhlášení nouzového stavu a karantény na území České republiky proběhlo jednání videokonferenčním způsobem pomocí Skype.

1. Prof. Mohr provedl kontrolu zápisu z minulého jednání výboru PS ze 4. 3. 2020. Konstatoval, že stanovisko výboru PS ohledně pilotního hrazení Esketaminu bylo VZP odesláno, stejně jako vyjádření ohledně léčby parafilních poruch pro MZ a negativní vyjádření ohledně brožury propagující vysazování psychofarmak pro SÚKL. MUDr. Winkler z NÚDZ byl seznámen se souhlasným stanoviskem výboru PS se studií o délce neléčené psychózy. Memorandum o spolupráci mezi PS a ČPstS bylo členy výboru PS schváleno per rollam.
2. Dr. Papežová informovala výbor PS o dalších krocích uskutečňování reformy psychiatrické péče. Vzhledem ke karanténě v souvislosti s pandemií COVID-19 se nesešel Výkonný výbor reformy, podklad k výzvě CDZ III (materiálně technické vybavení CDZ) bude schvalovat per rollam po e-mailu. Jedná se o změně personálního obsazení Multidisciplinárního forenzního týmu, aby bylo možné pilotně ověřit metodiku hodnocení rizika. Diskutuje se také rozsah činnosti Multidisciplinárního adiktologického týmu.
Nesešla se ani Skupina udržitelného financování, ale návrhy výkonů vykazovaných CDZ byly odeslány

do Pracovní skupiny k Seznamu zdravotních výkonů. Do současných CDZ bylo odesláno doporučení, jakou péči mají poskytovat v době karantény. Ochranné pomůcky většina CDZ má, dodala jim je jejich mateřská zdravotnická zařízení.

Nejednala ani skupina Dětské a dorostové psychiatrie (DDP), která má za úkol vytvořit aktualizovanou koncepci, jak by se měla DDP začlenit do reformy psychiatrické péče.

Plánované školení o Reformě PP pro pracovníky zdravotních pojišťoven bylo zrušeno z důvodu pandemie. V oblasti legislativy zpracovali právníci, spolupracující s aktivitou Kvalita péče v rámci projektu, návrh textu, který popisuje, co je třeba v legislativě v oblasti péče o duševně nemocné řešit.

3. Dr. Rektor informoval výbor PS, že Skupina pro vzdělávání v psychoterapii se sešla 4. 3. 2020 odpoledne, ale nepodařilo se jí shodnout se na návrzích pro MZ. Představitelé MZ proto navrhli, aby se tato skupina přeorganizovala tak, že se bude jednat o pracovní skupinu ministra zdravotnictví a budou do ní zvoleni jiní členové.
4. Výbor PS diskutoval opatření v souvislosti s pandemií COVID-19. Dr. Hollý informoval, že na MZ vznikla skupina pro řešení akutních problémů psychiatrických pacientů, jejímž se stal členem. S prof. Kašpárkem připravují vznik specializovaných lůžkových

stancí pro COVID pozitivní pacienty s psychickými problémy, které budou v PN Praze-Bohnice a ve FN Brno-Bohunice. Každé oddělení bude mít kolem 12 lůžek, personál bude mít ochranné obleky. Pokud by u pacienta došlo k vážnému zhoršení tělesného stavu, byl by přeložen do VFN a PK Praha 2 by u něj zajistila konziliární péči. V PN Praha-Bohnice jsou přijímáni jen akutní pacienti, u pacientů s příznaky nákazy se zavádějí zvýšená karanténní opatření a testy na COVID. Dr. Šilhán informoval výbor PS, že psychiatrické oddělení ve FN Ostrava se přesunulo do prostor denního stacionáře, protože lůžková část oddělení byla přeměněna na infekční oddělení, kam jsou přijímáni pacienti s prokázanou nákazou COVID. Dr. Možný popsal opatření v psychiatrické nemocnici v Kroměříži, kde vyčlenili tři příjmová oddělení, jedno pro muže, jedno pro ženy a jedno pro gerontopsychiatrické pacienty, zatímco na ostatní oddělení se pacienti nepřijímají a snižují se zde počty hospitalizovaných. Přijímají se pouze pacienti z kraje Zlín ve vážném psychickém stavu – akutní psychotičtí pacienti, neklidní, ohrožující sebe nebo okolí. Dr. Rektor sdělil, že v PSC Přerov udržují nyní kontakty s pacienty přednostně telefonicky. Někteří pacienti chodí osobně, ale není jich mnoho. CDZ funguje téměř normálně. Dr. Papežová uvedla, že v ambulanci provádí většinu kontrol telefonicky, podle informací, které má, tak postupuje většina ambulančí. Dr. Popov informoval, že na Klinice adiktologie U Apolináře je lékař s potvrzenou nákazou koronavirem, proto musejí být všichni pracovníci testováni a provoz lůžkových oddělení je omezen vzhledem k personální situaci. Ambulance fungují částečně on-line, Apolinářské centrum substituční metadonové léčby funguje s omezenými výjezdními hodinami.

5. Výbor PS probíral téma personálního zajištění akutní lůžkové psychiatrické péče. Konstatoval, že řada psychiatrických oddělení ve všeobecných nemocnicích nedokáže za současného personálního obsazení zajistit nepřetržitý provoz, jak je požadováno ve Standardu akutní lůžkové psychiatrické péče. Pokud se Standard v tomto ohledu nezmění, nebudou tato oddělení v budoucnu moci vykazovat poskytování akutní lůžkové péče. Tento problém se týká především oddělení o malém počtu lůžek, kolem 30, kde není dostatek atestovaných lékařů, kteří by zajišťovali pohotovostní služby. Dr. Možný upozornil, že ve většině psychiatrických nemocnic není dostatek lékařů na to, aby dokázali splnit personální nároky Standardu na více než jednom nebo dvou odděleních, v některých nemocnicích ani na jednom. Pokud mají být v budoucnu v PN zřizována akutní lůžková psychiatrická oddělení ve větším počtu, bude nezbytné personální požadavky na počet lékařů na těchto odděleních snížit nebo zajistit, aby bylo více absolventů lékařských fakult ochotno pracovat v psychiatrických nemocnicích. Dr. Hollý sdělil, že v současné době je v ČR asi 12 akutních psychiatrických lůžek na 100 tisíc obyvatel, z nichž však část standardy poskytování této péče nespĺňuje. V Reformě psychiatrické péče se počítá se 40 akutními psychiatrickými lůžky na 100 tisíc obyvatel, jejichž většina bude ve všeobecných nemocnicích. Tohoto stavu by mělo být dosaženo do 10 let. Není však dosud určeno, zda se mezi akutní psychiatrická lůžka budou počítat i lůžka gerontopsychiatrická a lůžka pro léčbu akutních odvykacích stavů u závislých pacientů, která se v řadě zemí EU vykazují odděleně. Prof. Kašpárek uvedl, že podle něj by se měly personální standardy akutní lůžkové psychiatrické péče „stratifikovat“, takže jiné by platily pro specializovaná oddělení fakultních nemocnic a jiné pro běžná akutní psychiatrická oddělení ve všeobecných nemocnicích.
6. Prof. Mohr navrhl, aby se vytvořila pracovní skupina, která bude jednat o změnách personálních standardů v akutní lůžkové psychiatrické péči. Výbor PS vyjádřil s návrhem prof. Mohra souhlas.
7. Doc. Anders informoval výbor PS o nabídce na spolupráci při vytváření projektu GADGET TME společnosti VIPHARM, který je určen pro odborné informování lékařů pomocí internetu. Podmínky spolupráce pošle členům výboru PS e-mailem, aby mohli sdělit své stanovisko.
8. V souvislosti s žalobou na ČR, požadující zákaz používání síťových lůžek, poslalo Ministerstvo spravedlnosti žádost jak Psychiatrické společnosti ČLS JEP, tak všem ředitelům psychiatrických nemocnic a žádá je o vyjádření jejich stanoviska a také o informace o počtu případů použití jednotlivých typů omezovacích prostředků v posledních pět letech. Výbor PS poukázal na to, že PS již před časem vydala k této problematice stanovisko, že se zákazem používání síťových lůžek nesouhlasí, protože je považuje za bezpečnější a pro pacienta méně omezující alternativu než použití jiných typů omezovacích prostředků, které zakázány nejsou. Toto stanovisko zašle sekretariát PS všem ředitelům psychiatrických nemocnic, aby je mohli použít jako přílohu ke svému vyjádření. Prof. Mohr zašle na Ministerstvo spravedlnosti vyjádření, které bude ve shodě s předchozím stanoviskem PS.
9. Na Ministerstvo zdravotnictví byly zaslány připomínky jednotlivých členů výboru PS k novelizaci zákona č. 372/2011. Za jednu ze zásadních připomínek považují členové výboru PS požadavek, aby bylo použití omezovacích prostředků povinně evidováno ve všech lékařských oborech, nikoli pouze na psychiatrii.
10. Výbor PS souhlasil na žádost dr. Popova se zasláním edukačních materiálů firmy AbbVie členům AT sekce PS.
11. Výbor PS se shodl na přesunutí termínu konání XIII. sjezdu PS na 4. až 6. října 2020 v Mikulově v hotelu Galant. Jedná se o neděli až úterý.
12. Do soutěže o Cenu výboru PS se přihlásili dva účastníci, podle pravidel je nejmenší počet přihlášených tři. Výbor PS schválil posunutí termínu pro přihlášení do 30. června 2020. Výbor PS také pověřil prof. Mohra, aby upravil podmínky využití finančních prostředků za získání této ceny tak, aby je bylo možné využít v plné výši na více odborných akcích, a to v průběhu dvou let od jejího získání.
13. Do soutěže o Kuffnerovu cenu se zatím přihlásil jen jeden účastník. I v tomto případě schválil výbor PS posunutí termínu pro přihlášení do 30. června 2020.

14. Dr. Popov informoval výbor PS, že Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN U Apolináře nabídla pražským a středočeským lékařům, kteří mají pacienty v substituční léčbě, že se jich může po dobu nouzového stavu ujmout.
15. Výbor PS vzal se smutkem na vědomí zprávu, že zemřel doc. Karel Dušek. Nekrolog bude uveřejněn na webu PS a v časopise Česká a slovenská psychiatrie.
16. Dr. Vaněk poskytne aktuální informace o fungování psychiatrických ambulancí, aby mohly být umístěny na stránky PS.
17. Žádný nový zájemce o členství v PS se nepřihlásil.
18. Vědecká schůze PS ČSL JEP v květnu 2020 se vzhledem k pandemii COVID 19 neuskuteční.
19. Příští schůze výboru PS se bude konat 6. 5. 2020 od 10.00 h opět videokonferenčním způsobem pomocí Skype.

Zapsali Lenka Knesplová a MUDr. Petr Možný

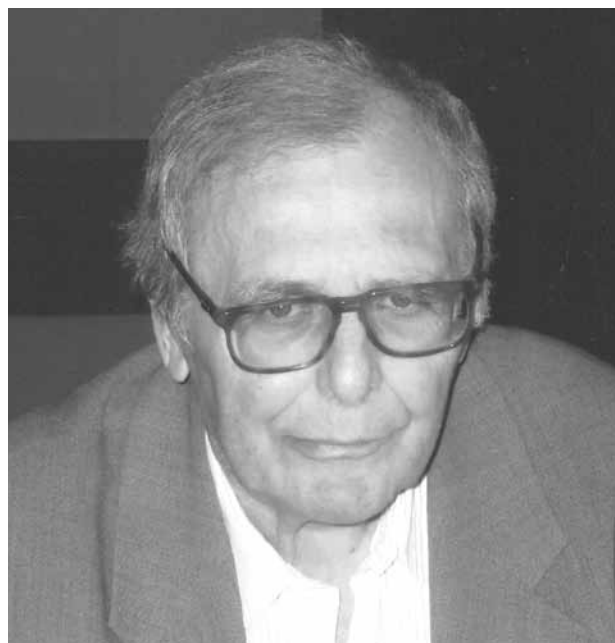
ze společnosti

ZEMŘEL DOCENT DUŠEK, VÝZNAMNÝ PEDAGOG A PRŮKOPNÍK MODERNÍ PSYCHIATRIE

(4. 6. 1935 – 23. 3. 2020)

Ve věku nedožitých 85 let zemřel po dlouhé nemoci významný český psychiatr docent Karel Dušek. Narodil se 4. 6. 1935 v Úsobí u Havlíčkova Brodu. Po absolutoriu na Fakultě všeobecného lékařství Univerzity Karlovy v Praze (dnes 1. LF UK v Praze) pracoval do roku 1966 v Psychiatrické léčebně v Havlíčkově Brodě. V letech 1966–1968 působil na katedře psychiatrie Institutu pro doškolování lékařů a farmaceutů (ILF) v Praze (dnes Institut postgraduálního vzdělávání lékařů a farmaceutů – IPVZ), nejprve jako zástupce vedoucího katedry pro léčebně-preventivní péči, od roku 1968 jako odborný asistent. V roce 1976 se stal zástupcem vedoucího katedry. Vědeckou hodnost kandidáta lékařských věd získal v roce 1978, v roce 1983 byl jmenován docentem psychiatrie.

První zkušenosti s výzkumem získával ještě v Psychiatrické léčebně v Havlíčkově Brodě. Od roku 1963 publikoval práce z oblasti psychofarmakoterapie a výzkumu atropinových a skopolaminových šokových léčebných metod. Jeho odborné zájmy se postupně rozšířily o proces diagnostiky v psychiatrii, využití EEG v psychiatrii, psychiatrickou sexuologii a sociální psychiatrii. Publikoval kolem stovky odborných prací, na jejichž vrcholu stojí historicky významná postgraduální učebnice Diagnostika duševních poruch, kterou sepsal společně s profesorem Alojzem Janíkem (1. vydání 1974, 2. přepracované vydání 1987, cena

Psychiatrické společnosti 1975). Precizní, systematické zpracování symptomatologie a syndromologie duševních